

Press release (please do not publish before November 5th)

Pēc deviņiem gadiem beidzot tiek izdota 1. ES Dziesmu grāmata – jūsu uzmanībai sešas dziesmas, kas tajā pārstāv Latviju!

Pēc 70 gadus ilgas ogļu, tērauda un zivju apmaiņas Eiropas Savienībā ir pienācis laiks dvēseliskākai apmaiņai - dziesmu dārgumiem. Beidzot drukātā formātā tiek izdota 1. ES dziesmu grāmata - īsts pavērsiens kultūrā, ko apkopojusi no ES iestādēm neatkarīga pilsoniskā sabiedrība. Beidzot ir zināmas sešas dziesmas, ko Latvijas sabiedrība izvēlējusies balsojumā.

Šajā unikālajā izdevumā ir konkretizēta Eiropas Savienības devīze “Vienotība dažādībā”. ES Dziesmu grāmata tapusi, piedaloties vairāk nekā 100 mūzikas organizācijām un konservatorijām, ar vairāk nekā 400 plašsaziņas līdzekļu publiskotajiem balsojumiem, iesaistot vairāk kā 87 000 pilsoņu visā Savienībā. Rezultātā grāmatā apvienotas 164 dziesmas, sešas no katras no 27 ES dalībvalstīm, kas prezentētas gan oriģinālajās 25 valodās, gan dziedamajā “Eiropas angļu valodā”.

Latvijas devums

2016. gadā, piedaloties *Latvijas vispārējās izglītības iestāžu mūzikas skolotāju asociācijai (LVIIIMSA)* un *Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijai*, 1,618 cilvēki no Latvijas publiskā balsojumā izvēlējās sešas tautā iemīļotas un īpaši nozīmīgas dziesmas. LSM Radio 1, LNT un TV3 Ziņas informatīvi atbalstīja balsojumu, kurā tad atklājās šīs dziesmas:

1. Mīlestība: **Viņi dejoja vienu vasaru** (1967) – (Imants Kalniņš / Māris Čaklais)
2. Daba: **Tik un tā** (1981) - (Uldis Stabulnieks / Māra Zālīte)
3. Brīvība un miers: **Saule, Pērkons, Daugava** – (Mārtiņš Brauns / Jānis Pliekšāns - Rainis)
4. Tautasdziesmas: **Pūt, vējiņi** – (Tautasdziesma)
5. Dziesmas par ticību: **Pie Dieviņa gari galdi** – (Tautasdziesma)
6. Bērnu dziesmas: **Aijā, žūžū, lāča bērni** – (Tautasdziesma)

ES Dziesmu grāmatas redaktore no Latvijas, Rūta Kanteruka, Latvijas vispārējās izglītības iestāžu mūzikas skolotāju asociācijas vadītāja:

“Domāju, ka konkrētās dziesmas, kas šajā izdevumā pārstāv Latviju, nav pārsteigums. Tās katram latvietim ir labi zināmas, tāpēc pilnīgi noteikti atbilst populārākās dziesmas kritērijam savā kategorijā. Vēl vairāk - tajās katrā savā veidā iekodēta latviskā identitāte, mīlestība pret savu zemi Latviju un vienam pret otru.

Trīs izvēlētās tautas dziesmas arī man personīgi ir ļoti īpašas. Kad Dziesmu un deju svētkos vismaz 60 tūkstoši cilvēku stāvēt kājās dzied "Pūt, vējiņi", tas ir tik emocionāli piepildīts un maģisks mirklis, ka iespiežas atmiņā uz mūžu. Aicinu ik katru, kas caur ES Dziesmu grāmatu iepazīsies ar dziesmās no Latvijas, atbraukt un piedzīvot klātienē šo burvību, kad visa lielā Dziesmu svētku estrāde elpo kā viens, ir lepni būt latvieši un dziedot izteikt savu būtību. Uz tikšanos mūzikā!"

Uzsverot šī izdevuma nozīmi, Eiropas Parlaments 2023. gadā piešķīra ES Dziesmu grāmatai Eiropas Pilsoņa balvu. Lai gan dziesmu grāmata nes ES nosaukumu, tā radusies nevis no sistēmas, bet gan pilsoniskās sabiedrības, kuras tapšanu atbalstījuši 18 kultūras un izglītības ministri.

Pazudis (un atrasts) tulkojumā

Sekojošā mūzikas izdevniecības Musica Baltica un Latvijas Nacionālā kultūras centra ieteikumiem, bilingvālo dziesmu tekstu tulkošana dziedamajā "Eiropas angļu valodā" tika uzticēta Mārai Valšai Sinkai. Viņas komentārs:

"Kā cilvēkam, kurš uzaudzis bilingvālā ģimenē, kurā sarunājās gan latviski, gan angļiski, abas valodas vienmēr ir bijušas tuvas manai sirdij. Man patīk dziedāt latviešu valodā, un man patīk angļu valoda tās daudzpusīguma un vārda spēļu dēļ, tādēļ bija ļoti patīkami piedalīties šajā projektā. Strādājot pie dziedamā materiāla tulkošanas, visgrūtāk ir sabalansēt izdziedamību un nozīmes saglabāšanu. Kopumā es vairāk sliecos uz izdziedamību – galu galā, es vēlos, lai mani tulkojumi būtu izdziedami! Taču man bija svarīgi arī atstāt neskartu šo dziesmu garu, it īpaši tādām dziesmām, kā *Saule, Pērkons, Daugava*, kas latviešiem ir tik nozīmīga. Šajā dziesmā es, piemēram, esmu saglabājis dabas iemiesojumu, tas ir jēdziens, kas nav atraujams no latviešu kultūras, taču ir visai neierasts angļiski runājošās kultūrās. Ceru, ka cilvēkiem, kuri nerunā latviski, mūsu dziesmas patiks tikpat ļoti, cik ļoti man patika tās tulkot!"

No Bizantijas impērijas līdz roka klasikai

Katra no 164 ES Dziesmu grāmatā iekļautajām dziesmām rakstīta solo balsij, ar akordiem un dziesmu tekstiem gan 25 oriģinālvalodās (izmantojot trīs alfabētus), gan dziedamā Eiropas angļu valodā. Katras dziesmas īss apraksts, ko izstrādājis 61 valsts redaktors, sniedz unikālu ieskatu Eiropas mūzikas vēsturē, kas aptver sešus gadsimtus - no Bizantijas himnas līdz pat mūsdienu Eiropas roka klasikai. Kvadrātkods (QR) pie katras dziesmas ļaus jums noklausīties dziesmas oriģinālierakstu, turklāt visiem, kas vēlas piedalīties Eiropas dziesmu apmaiņā, ir pieejama bezmaksas lietotne.

Jeppes Mārslings, Eiropas bezpeļņas NVO dibinātājs un ES Dziesmu grāmatas idejas autors:

"Ar ES Dziesmu grāmatas palīdzību mēs vēlamies tuvināt 27 ES dalībvalstu iedzīvotājus. Tāpēc dziesmas ir tulkotas, un mēs esam izvēlējušies terminu "Eiropas angļu valoda", kas ir otra visbiežāk lietotā valoda uzreiz pēc mūsu katra dzimtās

valodas. Dziesmu tulkojums paredzēts kā dialogs no sirds uz sirdi. ES Dziesmu grāmata noderēs dažādām tikšanās reizēm starp visdažādākajiem cilvēkiem gan labos laikos, gan grūtos brīžos: izglītībai, koncertiem, diplomātiskiem pasākumiem vai pat pirmajai sarunai vilcienā vai kafejnīcā. Turklāt, ar šīs grāmatas palīdzību mēs ceram iedvesmot dziedāšanas pasākumus 9. maijā - Eiropas dienā, kas veltīta mieram un vienotībai Eiropā un līdz šim bijusi salīdzinoši klusa.”

ES dziesmu grāmata tagad ir pieejama visā ES, Apvienotajā Karalistē un ASV. WebApp, kas ietver visus 164 nosaukumus, ievadus un saites uz YouTube, var bez maksas lejupielādēt App Store un Google Play vai izmantot šo QR kodu:

ES Dziesmu grāmatas redaktore Latvijā: Rūta Kanteruka

Sīkākai informācijai:

Rūta Kanteruka, Latvijas vispārējās izglītības iestāžu mūzikas skolotāju asociācijas vadītāja:

ruta.kanteruka@gmail.com

mob. (+371) 29111463

Intervijai ar tulotāju Māra Walsh Sinka:

mwalshsinka@gmail.com

EU Dziesmu grāmatas asociācijas vadītājs:

Jepppe Marsling: +45 71 54 13 61

editor@eu-songbook.org